

„איננו רוצים בפנתרים שחורים ובפנתרים לבנים -

וגם לא בזורה שיש לה פסים שחורים ולבנים!“

משום כך אנו מציעים לפתוק את הסעיף 3, את כל ההוראות לגבי הרכב האסיפה הנוהלת את הרבנים - לפיהן חזיה מורכבת ממאה רבנים ושבעים נציגי ציבור. שגם הם יהיו, בחלקם, עסקני המחנה הדתי. מדוע לא תכתבו בפשטות: „האסיפה הנוהלת תהיה מורכבת מהנהלת המפלגה הדתית הלאומית“, תמורת הסכמתה למסור בידי המערך את כל שאר הנכסים הפיאודליים במדינה?

את הרכב האסיפה הנוהלת צריכה לקבוע מליאת הכנסת, ובכואנו לדון בכך כאן תציע סיעתי שמאה ועשרים חבריה הכנסת, על כל סיעותיה, מח"כ מנחם פרוש עד ח"כ מאור ויקי נה, תמנה את הרבנות הראשית לישראל. כן לנו פנימים לה, כולנו נבחר בה.

במדינה שאין בה הפרדה בין הדת והמדינה, זהו הפתרון הסביר היחיד. ואם זה נשמע לכם כאבסורד, הרי האבסורד אינו בהצעה, אלא בעצם המצב השורר ביחסים בין המדינה והדת הממוסדת.

מלאכה שחורה במחשכים

אנו דורשים לבטל את הסעיפים הקובעים בסדרי הבחירה ייקבעו על-ידי השר „בתקנות“, ולקבוע שהדבר ייעשה „בחוק מיוחד של הכנסת“.

אנו נאלצים להעביר סמכויות רבות, שהעם מסרן בידי בית-המחוקקים, לידי השרים והבירוקרטיה. נראה שאין מנוס מכך בחברה המודרנית. זהו אחד המחירים שאנו משלמים עבור ההתערבות הגוברת הכוללת של המדינה בכל תהליכי-החיים.

אולם אין הכנסת יכולה למסור בידי שר, עם או בלי אישור של ועדה, את החקיקה בעניין הנוגע ליסודות המיסטר והסדר הציבורי.

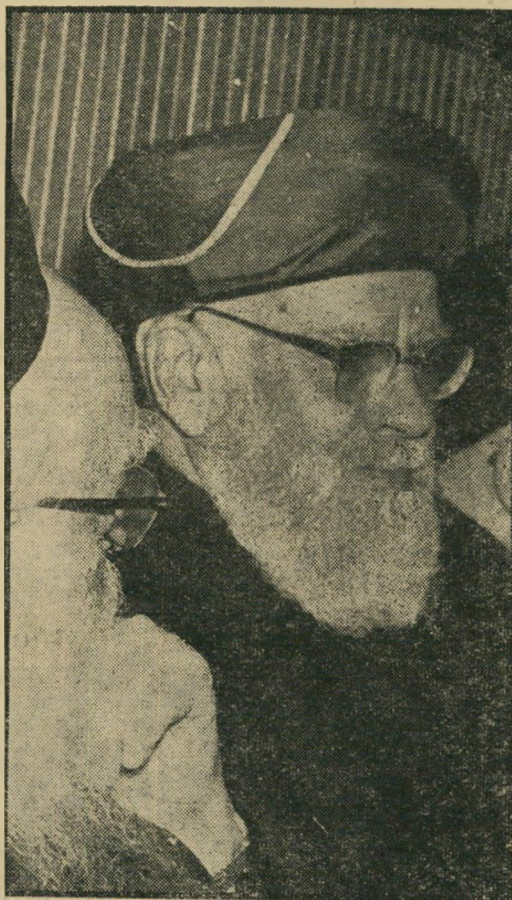
זה מה שאנחנו נדרשים לעשות כאן.

אני מכין את אנשי המערך. הם יורעים שפה נעשה מעק, והם מערפלים את ביצוע המעק בחדריהם, ולא באולם הגרוי של מליאת הכנסת, לאור זקוקי המדענות והעני תנונת. מוטב להם ששר-הדתות יעשה את העבודה השחורה, כדי שיוכלו לבוא מחר אל הכותר החילוני ולומר: ידנו לא היתה במעק. לא אנחנו אשמים. הוא אשם.

כל המישחק הצבוע הזה הוא לורא. אם אתם מפקירים את כולנו להסדי הראקציה הרבנית; אם אתם הופכים את הרבי מלובאביץ', היושב באמריקה, לדיקטטור של ישראל; אם אתם מוסרים את חיינו האישיים כאחווה פיאודלית לידי המסדל - עשו זאת בגלוי, לעיני הציבור, ואל תמצאו לכם פתח להתחמקות על-ידי מסירת הסמכות לשר-הדתות להתקין תקנות.

אתם נכנסים יותר ויותר עמוק לתוך מבוך של קנוניות מתחסרות. נכנסתם לתוכו ברגע שעשיתם שקר כנסתם, וקבעתם שבמדינה זו, שנוצרה במחצית המאה העשרים, יקום מישר טר של איי-הפרדה בין דת ומדינה, מישר שגבר מן העולם התרבותי לפני 400 שנה. למנוע של מכונית בת ימינו חיברתם בירכרה מימי הביניים, והנה אתם מתפלאים שכל כמה חודשים העסק מתפרק.

מצב זה הוא עלבון למדינה. עלבון לדת. עלבון

הרבנים נסים ואונטרמן

השילטון רשאי לחוקק חוקים ולחטיל מרות על מי שלא ניתן לו לבחור בו.

הנה, מה קורה כאן? המוסד שייבחר על פי חוק זה, ישעבד כל אדם בישראל, מלפני ילדתו ועד אחרי מותו. סידרי נישואין וגירושים, תפריט ובילוי, חליצה וממורות, קבורה ומצבות, חיים ומוות - כולם מושעבדים במישורן או בעקיפין לרבנים ולרבנות. אין אדם יכול לפרוש מסמכותם, אם הוא מוגדר כיהודי. אין אדם יכול לעקוף אותם. המדינה החילונית מסרה

הרחוק, מוסקבת היא בצפון. סידני היא במזרח. איננו אשכנזי. איננו רוצה להיות אשכנזי. איננו מרגיש את עצמו כאשכנזי. ואני מתעב כל הצעת-חוק המבקשת לכפות עלי הגדרה כזאת על-ידי הצבעה של רוב.

לורד ראשון לרבנות

בכל דרמה של שקספיר יש רגע קומי. המחזאי מבקש מהקהל להתפרץ בצחוק, לפני שיחזור לחזות בהמשך מעשיהוורעה.

סעיף 2 של הצעת החוק היא אינטרמצו היתולי כזה, ותבל שאת תפקיד המוקיון השקספירי רוצים ליעד לרב נכבד בישראל.

לא רי בראשון-לציון, כן הגזע הספרדי הי מורחב. לא רי בשני-לציון, אשכנזי נזעי טהור. יש צורך בשלישו לציון, ואולי רביעי וחמישו לציון בעתיד - נשיאי כבוד של מועצת הרבי נות הראשית.

אם אייפסם השתמש המחוקק בלשון סגני נהור, הרי הגדרה זו עולה עליה.

נשיא כבוד! איזה כבוד? מה יכול להיות פחות מכבוד מאשר לידתו של סעיף זה ותואר זה?

אין אדם בכנסת זו, שהוא ער יותר ממני לבעייתם של אישי-ציבור עתידי זכויות ונסיון, עם ובלי מרכאות. שהגיע זמנם לפרוש מכהונה אקטיבית. כדי לספק פתרון מכובד באמת, סביר ומועיל, לבעייה זו, הציעה סיעתנו בכנסת השישית את ההצעה להקים בית עליון, מעין „בית לורדים“ ישראלי. אתם דחיתם הצעה זו.

הצעה שבבית השני יישבו גם מי שהיו רבנים ראשיים, יחד עם אחרים שמילאו כהונות רמות, או שתרמו תרומות חשובות, בשטחיה-החיים השונים. בבית כזה היה הרב יהודה איסר אונטרמן מוצא את מקומו, בצד דוד בר גוריון, פנחס רוזן, רב-אלוף יעקב דורי, נחום גולדמן ואחרים.

אולם למנות את הרב אונטרמן לכהונה של הקורד הראשון לרבנות, כהונה שתהיה או רי קה מתוכן או מישר ציבורי - הרי זה עלבון לו ועלבונו של כל ישרי.

אנחנו מציעים למחוק את הסעיף הזה כולו.

כולנו משועבדים, כולנו נבחר!

מדינת ישראל מתימרת להיות דמוקרטית. בסעיף 3 של הצעת-החוק זו נעלמת לא רק המציאות הדמוקרטית, במידה שהיתה קיימת, אלא גם היומרה עצמה. במקומה בא מישר שרגילים לקרוא לו

מדינת ישראל - ספרדי?

לדמוקרטיה, עלבון לאמונה, עלבון למצפוננו של האיש החילוני ועלבונו למצפוננו של האיש הדתי. איש אינו יוצא נשכר מצב מביש זה, מלבד קומץ קטן של סוחרים בתשימי קודש - ואותם הקונים את קולותיהם ותמיכתם, כדי לסחור בתשימי חול.

הברזל בין קודש לחור, בין פוליטיקה ודת, בין מדינה ורבנות.

ברוח זו אנו הצענו את הסתייגויותינו, שבאו להקטין את הרעה. אך גם אילו נתקבלו כולן, היינו מצביעים נגד הצעת-החוק, נאמנים לדגל הפרדת הדת מן המדינה.

לידיהם את השילטון על פי החוק החילוני - שילטון שהוא חילוני במהותו אך דתי בצביונו. איננו רוצה שהרבנים ישלטו על חיי. אני רוצה בהפרדת הדת מן המדינה. אולם אם אתם משעבדים אותי לרבנים, אני תובע לעצמי את הזכות לבחור ברבנים.

או - או. אינכם יכולים לאחוז בחבל בשני קצוות. אם אתם מפקירים את החילונים למרות רבנים, חייבים אתם להפקיר את הרבנות לחסדי הבורחים החילוניים. כל פתרון אחר הופך את הדמוקרטיה לקריקטורה, ואת התאוקרטיה למציאות מישפטית.

בעולם „תאוקרטיה“ במקום שילטון הדמוק, שילטון העם, בא שילטון התאום, שילטון אלו הים. אך מוכן שלא לאזוהם הכונה, כי אם לאותם שמינו את עצמם נציגי הקודש-יבורי הוא עלי אדמות, הלא יפוייכות, אך במשכורת נאה.

הדמוקרטיה פירושה, בין השאר, שילטון הרוב בדרך של הכרעה חופשית. בה משתתפים ה כל. פירושה גם, כסיסמת הקרב הישנה, No Taxation without Representation. אין מיסוי ללא ייצוג. אין השילטון רשאי להטיל מס על מי שאין לו הזכות לבחור בשילטון. ואין

המציאות. אם ארצות-הברית, העצומה, העשירה, מקציבה אחוז אחד מהתוצר הלאומי לביטחון, אין זה דומה לאחוז אחד מהתוצר הלאומי של עם עני כשלנו. ולמרות זאת נחשבת ארצות-הברית, מבחינת הקורבן, למדינה המקי דישת חלק גדול ממשאביה להבטחת ביטחונה - לטילים בני-יבשתיים, למחקר גרעיני, לפצצות מימן ואטום, לחיל אוויר גדול, ועוד ועוד. ברית-ההצעות איננה מקדישה לביטחון יותר מ-11% מהתוצר הלאומי, ואפילו מצריים אינה מקדישה לביטחון 20% מהתוצר הלאומי. ההוצאה לנפש לביטחון בישראל באותה שנה - 483 דולר. דהיינו - למעלה מ-2,000 לירות לנפש לשנה, שפיר רשו - 8000 לירות ומעלה למשפחה של 4 נפשות. פירוש הדבר שכל המשפחה בישראל שילמה עבור תקציב הביטחון בלבד בשנה שעברה כ-675 לירות לחודש. כאשר מדיבר על סכום מים כאלה, כמעט מגוחך לדבר על אספקטים אחרים של התקציב.

אכל העובדה המכרעת, המזדקרת כמו צוק מתוך ים התקציב, היא שעדיין מקציבים לנו כ-25% מכל התוצר הלאומי לתקציב הביטחון. אם נוסף לתקציב הביטחון את כל הסכומים האחרים, שהם במהותם בטחוניים, ושלא היינו מקציבים אותם למטרות אלה לולא המצב הביטחוני, הרי האחוז של הור צאת הביטחון בתוצר הלאומי יעלה בוודאי מעל ל-25%. התרגלנו כל כך למצב זה, עד שחודלנו מלהודיע ממנו, למרות שאין לו את רוע בעולם כולו. פורסם מחקר אוניברסיטאי דני על אחוז תקציב הביטחון בתוצר הלאומי של עמים אחרים, והמיספרים מד-הימים למדי. ישראל הוציאה באותה שנה - לפני שנה - כ-26.5% מכלל התוצר הלאומי על תקציב הביטחון. בהשוואה לכך הקציבה ארצות-הברית - 7.8%. אנו מקציבים אחוז הגדול כמעט פי ארבעה יותר מזה של ארצות-הברית - אך גם זה אינו מבטא את כל

ראש הממשלה או הממשלה כולה, מאחר שתקציבה מבטא את מגמתה הקולקטיבית. אין טעם להתווכח עם הראי. יש להתווכח עם הפרצוף המשתקף בו. אין טעם להתווכח על התקציב. מוכרחים להתווכח על המדיניות שהתקציב בא לבצע. לפעמים תמה אני על הדמגוגיה הסוציאלית של סיעות הימין, הדוגלות במדיניות מלחמתית-סיפוחיסטית, ובאותה נשימה עצמה תובעות הן לשפר את השירותים הסוציאליים, וגם להוריד את המסים, וגם לתת לעובדים תנאים טובים יותר. הרי ברור שמי שדוגל בתחזקת שטחים, דוגל בתקציב ביטחון גדול וגדל, ואין הוא יכול, בלי לעשות שקר בנפשו, לדרוש באותו זמן הן להקציב אמצעים למטרות אחרות. הן להוריד את המסים. תקציב זה, כבוד היושבראש, כל כולו מסתובב על הציר של תקציב הביטחון. נכון שתקציב הביטחון הוקי פא, ובמאבקי-התנאים הצליח, כנראה, שרי-האוצר להוריד כמה מיליונים מתקציב הביטחון.